

ia Romerska laster helt blottade

Gamla tiders testosteronstinna gymnasister fick läsa den romerske historikern Suetonius i censerad form. Nu först finns han på svenska med sina *Kejsarbiografier* - med alla de smaskiga detaljerna på plats.

För första gången på drygt 150 år finns nu den romerske historie-skrivaren Suetonius (75-140 e Kr) berömda levnadsteckningar över Julius Caesar, Augustus, Caligula, Nero och ytterligare åtta romerska kejsare i sin helhet på svenska. De är underhållande, utlämnande och informationsrika. Ingemar Lagerström har inte bara utfört en översättning, han har även försett boken med en utmärkt inledning och rikliga kommentarer.

GAJUS SUETONIUS Tranquillus var omkring 25 år gammal vid mordet på kejsar Domitianus år 96, den siste han skildrar i boken. Kejsarlängden börjar med Julius Caesar (född 100 f Kr), och ompänner således nästan 200 år.

Genom fadern, som kämpat i kejsar Othos armé, och farfadern, som hade kontakter med hovet under Caligulas tid, fick Suetonius redan som barn inblick i hovlivets märkliga, lockande och farliga värld. Under kejsarna Trajanus och Hadrianus tjänstgjorde han själv, bland annat som chef för det keiserliga kansliets korrespondens. Troligen följde han med Hadrianus på dennes resor till Gallien, Germanien och Britannien åren 121-22.

Genom sitt arbete hade Suetonius tillgång till autentiskt och unikt material. År 122 föll han emellertid i onåd, troligen för att han föll för frestelsen att utnyttja känsligt brevmaterial i

Romerska kejsare

Kejsarbiografier

Suetonius

Övers., inledn. & komm. Ingemar Lagerström

Wahlström & Widstrand, 2001

sina kejsarbiografier och därmed begå ett svårt etikettsbrott.

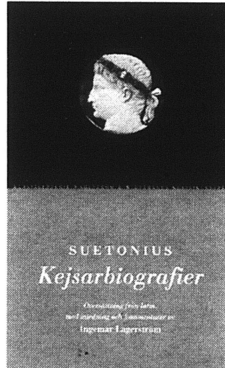
Suetonius verk har utövats ett stort inflytande: dels som kunskapskälla, dels som förebild för sentida härskarbiografier. Men brådmogna, testosteronstinna gymnasister, som traggade sitt latin, fick läsa en censerad Suetonius. För första gången på svenska föreligger nu hela det oensurerade verket med alla smaskiga detaljer - och det är inte alltid en uppbygglig läsning!

Förvisso var väl alla de romerska kejsarna mer eller mindre hänsynslösa och maktgalna, men vissa var trots allt galnare än andra. Dessutom var många rejält sexuellt perverterade, och sådant har mänskligheten måst skyddas ifrån att få veta tidigare.

TA TILL EXEMPEL TIBERIUS, kejsare efter Augustus, som från början var något av en mönsterkejsare för att så småningom utveckla allt mörkare och mer hänsynslösa sidor av sin personlighet. Han var grym, snål och trölos mot sina vänner. Därtill hängav han sig åt perversa njutningar.

Suetonius kan knappt berättat eller tro det som berättas, men återger i alla fall vad han hört:

"Det sägs till exempel att han lärde upp småpojkar som han kallade sina 'små fiskar' till att fara omkring i leka mellan lären på honom medan han badade, och därvid slicka och försiktigt nafs på honom. Ja, det påstås till och med att han lät lägga kraftiga men ännu ej avandade spådbarn intill underlivet liksom till ett bröst, och han

var säkerligen benägen för detta slags njutning både på grund av sin natur och sin ålder."

CALIGULA, SOM FÖLDE på Tiberius, utvecklade också han storhetsvansinne och maktgalenskap. En bit in i sin skildring av honom, säger Suetonius: "Så långt om Gajus (det vill säga Caligula, reds anm) som kejsare. Nu måste vi ägna resten av framställningen åt monstret Gajus."

Han tvingade svärfadern att begå självmord, han hade incestuösa sexuella relationer med alla sina systrar, och han lät sina glädjegossar utnyttja dem efter behag. Dödsdomda skulle avrättas långsamt, så att de, som han sade, "känner att de håller på att dö" ... Exempler kan mångfaldigas i det oändliga, inte minst vad gäller hans personliga relationer.

MEN VÄRST AV DEM ALLA var tveklöst kejsar Nero, som bland mycket annat brände ned fattigkvarteren i Rom och nästan utrotade de kristna. När Neros lärare, filosofen Seneca, tvingades bort från Rom år 62, släppte alla hämningar för honom. Han mördade adoptivfadern Claudius, kejsare före honom, sin

styvbror Britannicus, sin mor och sin första hustru. Han dödade, säger Suetonius, vem som helst "av vilken orsak som helst".

Man kan tycka att Nero ibland påminner om Mussolini i sin fabellose för det teatrala, det operettaktiga. Han ville synas, han ville applåderas av massorna. Samtidigt som han var omätligt grym, var han också skräckslagen och ynkelig. Han lät sig förnedras av kvickhuvuden, som skrev dikter och sjöng sånger om honom, men straffade sköningslöst varje seriös kritiker av tillståndet i riket.

Nero vere den perfekta patienten på doktor Freuds soffa. Vad driver den man, som är världens då maktigaste, till excesser som dessa:

"Nero utlämnade sin kropp åt sina lustar och gjorde det till den grad att han, efter att ha orenat sin kropps alla delar, till slut måste tänka ut ett slags lek som utfördes på följande sätt. Klädd i vilddjurshud släpptes han ut ur en bur och gick sedan lös på könsorganen hos män och kvinnor som stod bundna vid pälår, och när han rasat ut och fått sitt lystmäte lät han den frigivne Doryforus ge honom den sista njutningen. Med honom gifte han sig, liksom han tog Sporus till hustru. Under samvaro med denne man brukade han härfria de skrik och klagorop som jungfrur utstötter när de blir våldtagna."

SUETONIUS VÄJER INTE för någon svaghet, egenhet, grymhet eller perversion i sin jakt på personligheten och det unika, men han är nästan aldrig dömande eller fördömande utan lämnar åt läsaren att själv bilda sig en egen uppfattning. Ibland blir hans berättelser storslagen och gripande dramatiska, som till exempel i skildringen av den förnedrade och skrämda Neros sista stunder.

KAJ SVENSSON

Det är klart, att när att utvärdera vad som behöver vad blir då lättare idra före honom de ha fått. En alf kan naturligtvis misstag. Framför får - göra en tid-sarna och på ett ya läsare.

n visar just oför-na.

ur naturligtvis styr sig lite obehväma ng med svarta h enkla ämnen på ra så länge tid-en nu.

rävs

Aktuellt - herrtid-mpel. När täck-ralen och tidning-kunskap om och ar ska inte göras ressen.

sson och Otto ortfarande att det guruer. Om inte så ra nya starka och t det faktiskt inte tt det finns en ska gå. Men sådant ma, som vi sett, på den nya led-ningsstrygghet lig-Expresen måste

erg, så beror det ar och inte skäms att de har en rea-n ska utvecklas. edes att sluta leta i med att förstå h söka personer hialog och sedan

ned ytterligare ett laktionen, som i på Schymanlöpet e Monde. Och när

STEFAN MELESKO

sdag 12 december

21.30 A-ekonomi
21.40 Regionala nyheter
21.50 Sportnytt
22.05 Aktuellt
22.10 Debatt
23.10 Lotto med Vikinglotto
23.15 Nobelpriset 100 år:
Har freden en chans?
23.45-0.45 Nova (R)

TV3

18.50 TV3 Direkt
19.00 Reprisstart: Nanny
19.30 Sabrina - tonårshäxan
20.00 Förhäxad
20.55 TV3 Direkt
21.00 Sex and the city
21.35 Film: Dödlig direkt-sändning, Amerikansk drama från 1997.

23.20 TV3 Direkt
23.30 TV3 Sport
23.40 Seinfeld
0.10 Våra värsta år
0.40 En skruv lös (R)
1.10 Walker Texas Ranger
2.05 Förhäxad (R)
3.00 Baywatch (R)
3.55-4.50 På heder och samvete (R)

TV4

18.10-19.00 Nyheter
18.10 Lokala nyheter
18.25 Vädrät

18.30 Nyheterna
18.50 Ekonominyheterna
19.00 Jeopardy!
19.30 En förläggares mardröm

20.00 När & Fjärran julspecial
21.00 Dokumentären: Flygplanssukan
22.00-22.30 Nyheterna
22.15 Lokala nyheter
22.17 Vädrät
22.20 Sporten
22.30 Vinnare: V64
23.00 Psykopaten
0.00 Nyheterna och vädrät
0.15 Film: Damen-Omen II
Amerikansk skräckfilm från 1978.
2.10-3.00 Kvinnofängelset (R)

Kanal 5

18.00 Vänner (R)
18.30 Spin City (R)
19.00 Krokodiljägaren
20.00 Spin City
20.30 Spin City
21.00 Tredje skiftet
22.00 Frasier
22.30 Ed (R)
23.30 Hämnad AB (R)
0.25 Spin City (R)
0.55 Frasier
1.25 Jay Leno Show
2.20 Essmess 72155

2.45 Yanky Panky
3.25 E! News (R)
3.50 Film: Belägringen av Alta View, Amerikansk thriller från 1992.
5.25-5.50 Garry Shandling Show

TV8

Finansnytt sänds 19.58, 20.58 och 21.58.
Nyheter från Bloomberg när inga övriga program visas.

19.00 Bibels mysterier: Kung David - poet och krigare. Dokumentär.
20.05 Civil War Journal Freedom's Road: Slavery & The Opposition. Dokumentärsene.
21.00 Houdini - utbrytarkungen. Porträtt.
22.10 O'Reilly Factor. Amerikansk debatt- och underhållningsprogram från 2001.
23.10 Korsförhör. Debatt. Med Johan Hakelius, chefredaktör för FinansTidningen. Sista delen. Repris från 2001. (R)
0.10-6.00 Bloomberg

Borta bra, men hemma asbest.

Läs bilagan Fastigheter och lokaler i FinansTidningen var fjortonde dag.

FINANSTIDNINGEN